

[Helge Larsen.]

arbejde blandt de studerende til livs. Det tror jeg man kan sige er sket i vid udstrækning, og det anser jeg for et uvurderligt gode. Jeg skal naturligvis ikke påstå, at der ikke er studieretninger, hvor studenterne udmærket kan have arbejde, samtidig med at de studerer — navnlig hvis dette arbejde kan gå ind som et led i deres uddannelse — men det egentlige erhvervsarbejde, som vi kendte det i stor udstrækning i 50'erne, og som har været medvirkende til at forlænge studietiden, gøre den mindre effektiv, og i virkeligheden også medvirket til, at samfundet den dag i dag lider under mangel på uddannede, kvalificerede akademikere netop fordi studietiden var blevet på urimelig vis forlænget, vil jeg mene er forbi.

Det andet af de store goder, som er opnået ved den betydelige udvidelse af ungdommens uddannelsesfond — og det tillægger jeg næsten større betydning — er dette, at man takket være disse store midler, som nu er stillet til rådighed, virkelig kan sige, at det er sådan, at den, der har evnerne og lysten til at studere, også har mulighed for at komme til det, selv om hans økonomiske vilkår eller hans families økonomiske vilkår ikke er sådan, at han ville kunne klare det ved egen hjælp. Denne meget betydelige landvinding, som er nået for de unges uddannelse i slutningen af 50'erne og i begyndelsen af 60'erne, er noget uhyre værdifuldt.

Det ærede medlem hr. Damsgaard var inde på den tankegang, at staten ikke skal sørge for de unges uddannelse, og jeg er naturligvis ganske enig heri. Jeg tror heller ikke, at man, sådan som forholdene er nu, kan sige, at det er staten, der fuldt ud sørger for de unges uddannelse. Det ærede medlem mente, at hjemmene også måtte bistå. Dette er jeg også ganske enig i, og det tror jeg også at hjemmene gør i betydelig udstrækning. Men man skal huske på, at der er hjem med så små indkomster, at dette at hjælpe en dreng eller en pige til et studium, et akademisk studium f. eks., ikke er økonomisk muligt, fordi det i dag kræver en årlig udgift på mellem 4.000 og 5.000 kr. eller måske endnu mere. Derfor er denne adgang til at hjælpe unge til uddannelse igennem en statsstøtte noget meget væsentligt. Det vil ikke være rigtigt at tale om

demokratiske uddannelsesformer i Danmark, hvis man ikke har denne adgang.

Det ærede medlem hr. Damsgaard var desuden inde på tanken om, at en større del af uddannelsesfondens midler burde være lån og en mindre del stipendier, og det ærede medlem sagde i den forbindelse, at hvis det var sådan, ville kun de unge søge, som virkelig trængte. Jeg er ikke sikker på, at denne vurdering er rigtig. Jeg ved ikke, om der i dag er unge, der søger, som ikke trænger. Det er der muligvis nok — jeg håber i så fald, at stipendie-nævnene administrerer loven sådan, at man giver hjælpen dér, hvor der virkelig trænges til den. Men jeg tror, at man gør sig skyldig i en fundamental fejltagelse, hvis man tror, at dette, at der var flere lån, eller at hele beløbet var lån, ville betyde, at kun de unge, der virkelig trængte, ville søge. Jeg er bange for, at hvis ikke man har adgangen til stipendier, vil forholdet blive netop det modsatte, nemlig at de, der virkelig trænger, vil vige tilbage fra at søge; dette er noget meget centralt i hele uddannelsesproblemet. Jeg tror ikke, at man i de kredse, som ikke har tradition for en videregående uddannelse, de kredse, som har de små indtægter, tør lade en dreng eller pige gå i gang med en længere uddannelse, hvis man skal starte den på udsigten til lån og dermed til gæld. Jeg tror derfor, det er meget vigtigt, at disse unge netop for at få dem med ind i uddannelsen får mulighed for at begynde deres uddannelse og deres studier på stipendier. De vil så senere kunne gå over til lån, og det er også den praksis, der følges af ungdommens uddannelsesfond. Men hvis de skal starte med at stifte gæld uden at have kendskab til det studium, til hele det miljø, de går ind i, og uden at vide, om de kan gennemføre studiet fuldt tilfredsstillende, tror jeg, at man vil opleve, at netop de, man helst gennem ungdommens uddannelsesfond vil hjælpe frem til at få en uddannelse, vil holde sig tilbage.

Jeg skal ikke hermed have taget stilling til, om den nuværende fordeling mellem lån og stipendier i ungdommens uddannelsesfond er den rette, men jeg tror, at før man kan foretage ændringer, er det nødvendigt med mere materiale som baggrund end det, der kan skaffes til veje i øjeblikket, fordi